

Så arbetar handeln med säkerhet och arbetsmiljö

ESS seminarium

5 oktober

Katrin Dagergren
Arbetsmiljörådgivare
Svensk Handel
Ledamot HAK

Johan Bark
Arbetsmiljörådgivare
Svensk Handel
Ordförande HAK

Handels Arbetsmiljökommitté

Om handeln...

- Både parti- och detaljhandel innefattas.
- Handeln sysselsätter i dag cirka 500 000 människor och utgör 10% av Sveriges BNP.
- Sysselsättningsgraden och könsfördelningen varierar i branschen.

Handels Arbetsmiljökommitté

Handelns Arbetsmiljökommitte

Samverkansforum mellan,
Svensk Handel,
Arbetsgivarföreningen KFO,
Handelsanställdas förbund och
Unionen.

Handelns Arbetsmiljökommitte

Syftet med HAK

Följa och främja arbetsmiljöutvecklingen i företagen

Initiera forsknings- och utvecklingsprojekt

Producera utbildnings- och informationsmaterial samt andra hjälpmedel för det lokala arbetsmiljöarbetet

Bedriva opinionsbildning i syfte att främja samverkan i företagens arbetsmiljöarbete

Informera om forsknings- och utvecklingsresultat, olika hjälpmedel, goda exempel samt viktigare förändringar av regler m m på arbetsmiljöområdet

Handelns Arbetsmiljökommitté

SVENSK HANDEL
UNIONEN

Rån, hot och våld i butik

Rånstatistik

- 1154 butiksrån 2009 (BRÅ)
- 15% ökning från "rekordåret" 2008 = accelererande problem
- >3 butiksrån varje dag!

Mängden väpnade rån med **skjutvapen** ökar - nu 42%. Dessutom andra tillhyggen som yxor, knivar, järnrör – få är obeväpnade.

Utvecklingen har gått åt fel håll i många år!

Handels Arbetsmiljökommitté

Varför drabbas handeln?

- Rånen är ett **storstadsproblem**,
men även mindre orter drabbas nu = växande problem
- Läget – avsides / ensligt, oroligt område
- Fortfarande mycket kontanthantering inom handeln
- Pengarna är lättillgängliga

Handels Arbetsmiljökommitté

Utsattheten ger konsekvenser

- Den som blir utsatt för våld och hot en helt vanlig dag på jobbet, är helt oskyddad och ofta oförberedd.
- Mental förberedelse; t ex säkerhetsutbildning, känna till larmmöjligheter och hur man ska agera i en krissituation.
- Butikspersonals råntrauma uppmärksammas i låg grad
- Rån är dessutom kostsamt för handlaren; i sjukskrivning, bevakning, extra bemanning, försäljningsminskning mm

Handels Arbetsmiljökommitté

Programmet Skydd mot rån i handeln

Rikspolisstyrelsen, Brottsförebyggande rådet, HAK

Skydda pengar och förhindra att personalen kommer till skada

Besiktningmän/Certifiering

3 av de 13 punkterna i Skydd mot rån i handeln

- Utbildning i butikssäkerhet, våld och hot
Veta vad som gäller före, under och efter rån
Omfatta alla anställda
www.sakeributik.se
- Säkerhetsrutiner
Företagskultur
Kontanthanteringsflöde, identifiera svagaste länken
- Krishantering
Beredskap för att ta hand om rånoffer

Handels Arbetsmiljökommitté

Skydd mot rån i handeln

”Användningsområden”

Söderortspolisen

Sickla Köpkvarter

Butiksgruppen i Uppsala

Butiksnivå

Kommuner

Handels Arbetsmiljökommitté

Arbete i utgångskassa

- Partsgemensam handledning
- Bättre Arbetsätt I Kassan, BAsIK
- Teknisk utveckling ex shop express/ självscanning och självbetjäning
- E-learning

Handels Arbetsmiljökommitté

Bättre Arbetsätt I Kassan, BAsIK

- Frågeformulär om arbetsätt
- Observationsprotokoll om arbetsteknik
- Protokoll om fysisk utformning av kassan
- Kassaarbetets organisering
- www.hur.nu
- www.ammuppsala.se

Handels Arbetsmiljökommitté

Din arbetsplats i handeln - lär om arbetsmiljö

- Kostnadsfri utbildning
- För medarbetare, skyddsombud och chefer inom lager, butik och kontor.
- Ger breda kunskaper om arbetsmiljö.
- www.handelsarbetsmiljo.se

Handels Arbetsmiljökommitté

Din arbetsplats i handeln – lär om arbetsmiljö

Hur du rör

Tips på bra arbetsställningar

Tips för alla

Lyft

Arbete i kassan

Arbete på lager/butik

Stående arbete

Arbete under knähöjd

Arbete över axelhöjd

Fordon som arbetsplats

Här får du information om hur du kan arbeta i sittkassa. Klicka för att ta reda på mer!

Tips på hur du underlättar arbetet i kassan

Klicka på rubrikerna och ta reda på mer.

Sittkassa

Ståkassa

Stolen

Utrymme för ben

Fotstöd

Arbeta nära

Lathund

Kvittoskrivare

Tangentbord

Bildskärm

Skanning

Tobakshyllan

Vågen

Höger- eller vänsterkassa

Självsanning

Tillbaka

Framåt

TILL HUVUDMENYN

UTSKRIFTE

Din arbetsplats i handeln – lär om arbetsmiljö

Hur du rör

Tips på bra arbetsställningar

Tips för alla

Lyft

Arbete i kassan

Arbete på lager/butik

Stående arbete

Arbete under
knähöjd

Arbete över axelhöjd

Fordon som
arbetsplats

Tips på hur du underlättar lyften

Klicka på flikarna och läs.

Underlätta lyften

Innan du lyfter

När du lyfter

Lösä varor och
höga lyft

Förutsättningarna att lyfta varor är olika på olika arbetsplatser. Att det är olika kan bero på vilken typ av varor som hanteras, vilka arbetshjälpmiddel som finns, utrymmet på arbetsplatsen, förvaringsmöjligheter etcetera. Klicka och läs.

Tillbaka

Framåt

TILL HUVUDMENYN

UTSKRIFTE

Mer från HAK

- Checklista för detalj- och partihandel
- Förpackningsprovaren
- www.sakeributik.se
- SAM i den lilla butiken
- ”Hälsoeffekter av rån och övriga traumatiska händelser bland handelsanställda”, en rapport av Hans Peter Söndergaard.

Handels Arbetsmiljökommitté

handelsarbetsmiljokommitte.se

Tack för
oss!

Handels Arbetsmiljökommitté

